

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű újsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta takarékpénztári csekk- és kúlingszámla 10383 sz.

Mindent áldozunk...

Bürger Albert keresk. tanácsos elnöki megnyitója a székely kamara közgyűlésén.

A világháború kitörése előtt volt még u'olsó közgyűlésünk. Azóta hazánk oly küzdelmet vív, mely nemzeti jövőnkre, boldogulásunkra kiszámíthatatlan nagy jelentőségű.

Északon és Délen egyszerre kell harcolnunk, évtizedeken át tisztán megőrzött nemzeti becsületünkért és állami létünkért.

Ellenségek titkon szervezkedtek egész csoportja ellen, számszerű tulerővel szemben az igazság fegyverét szegezzük és az összetartás paizsát tartjuk.

Nagy megpróbáltatások idejét éltük át, sokat áldoztunk szeretteink sorából és anyagiakban is. De megtöretlenül és bizalommal nézünk a jövőbe.

A kamara az ipar és kereskedelem törvényes érdekképviseelője. Nem lehet hivatása e téren nyilatkozásokra. De úgy érezzük, hogy a mikor nagy harcok idejében a békés polgári munka egy ily tipikus intézménye tanácskozik a nemzeti-gazdasági tevékenységnek lehetőleg zavartalan fenntartásáról, akkor nem hallgathatjuk el, de hangos szóval kimondanunk szükséges őszinte örömmel, hogy e világtörténelmi jelentőségű nagy küzdelemben, a mely a legerősebb közgazdasági alapozottságu országokat is megrengette, mi a pusztulásnak és az összeomlásnak nálunk jeleit nem látjuk.

A mi kerületünk sokat szenvedett két súlyos csapásokkal terhes év alatt. A nagy háborúval járó rendkívüli gazdasági

rázkódások is súlyos és válságos helyzetet teremtettek. De mégis megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy minden erőnk megfeszítésével e bajokon is áttevezünk.

Reményt adó a nemzeti hadikölcsön jegyzésének kerületünkben szinte váratlan nagy sikere is.

Bizodalmat ad a két ország egymás iránti eddig sohasem tapasztalt mérvű, őszinte megértése és szilárd összetartása; minden társadalmi réteg nagy lelkesedése és önfeláldozó készsége, mely a harctereken nagy dicsőséget szerzett már eddig is számunkra.

Bizodalmunkat erősíti nagy szövetségesünk, a német nép őszinte barátsága és a velünk rokon keleti népek csatlakozása.

Mindent áldozunk, ha kell nemzeti létünkért és jövőnkért. De amíg mindnyájunkat nem hív a haza, maradjon minden nyugodt rendjében; iparos és kereskedő s mindkettőjük dolgozó segítői dolgozzanak a megszokott rendben, de sokszorozott buzgalommal, erős bizodalommal a mindenekfelett való nagy Igazságban, jobb jövőnk meghozójában!

A téli háború borzalmait ellen katonáinknak prémre levén szükségük, akinek van, küldje e címre: Hadsegélyzőhivatal Budapest, IV. Váci-utca 38. A posta ingyen szállítja.

Használjunk hadisegély postabélyegeket!

Mozog a Föld.

Munkácsy festménye után.

Irta: **Pál István.**

Mozog a Föld lábam alatt.
Küittam mind a boromat.
Töltsél pajtás! Te is igyál!
Minden mozog, a Nap sem áll!
Mozog a Föld a Nap körül,
A német is velünk örül!
Húzzad cigány lelkesedve,
Legyen mindenkinek kedve!
Vigan! — Mindent összetörök,
Velünk van a vitéz török!
Igyunk ennek öröme,
Hadd folyon az orosz vére!

Gyujts rá pajtás! Egy jó szivar.
— Egye meg a cárt is a var! —
Vágd le pajtás azt a végét,
Úgy mint az orosz cár fejét!
Szívjad! — Fújjad lelkesedve,
Ne légy úgy elkéserevedve!
Húzd rá cigány! Tisztán látom:
Lesz még ünnep a világon!
Azt hiszitek jövendőlkők?
Velünk van a vitéz török!
Igyunk ennek öröme,
Hadd folyon a cárnak vére!

Hideg vérű, zsarnok angol,
A világon nem lovagol,
Lenyergeljük! Tudod-e ját?!
Úgy elsülyesztjük hajóját,
Mint a poharunk jó borát,
Mutassuk meg, hogy is lesz hát!
Mit az angol leigázott,
Felosszuk a sok gyarmatot.
Nagyhatalma nem lesz örök,
Velünk van a vitéz török!
Igyunk ennek öröme,
Hadd folyon az angol vére!

A gyilkos szerb, montenegró
A sok akasztani való,
Őrüilt vezetőkre hallgat
S megtámad egy nagyhatalmat.
Mindig gyilkol és vért kíván
A semmiség, a sok hitvány,
Rongy bocskoros kecskepásztor
Megbűnhődik érte százszor!
Büntetésük legyen örök!
Velünk van a vitéz török:
Igyunk ennek öröme,
Hadd folyon a gyilkos vére!

A gyilkosok pártolója
Lett a művelt fa-f-francia.
— Dehogy megértse az elme, —

Neki is a történelme
Király gyilkossággal tele,
Azért szövetségbe vele.
Francia, szerb, angol, orosz
Egytől egyig király-gyilkos!
Most lesz az ő büntetésök,
Velünk van a vitéz török!
Igyunk ennek öröme,
Hadd folyon a banda vére!

Azon csudálkozom csupán,
Hogy az istenfélő japán
— Kít félre vezettek talán —
Ott küzd e banda oldalán.
Reggel van már. Felkelt a Nap!
Minden japánt imába kap.
Imádkozunk! Azt kívánom:
Legyen ünnep a világon!
Ez az ünnep legyen örök!
Velünk van a vitéz török!
Igyunk ennek öröme,
Az igazság győzelmére!!

Székelyudvarhely, 1914. nov. 10-én.

82-es bakáinkról.

Nemcsak hetek, de már hónapok óta küzdenek Galiczia vérel áztatott mezein fiaink az orosz tulerő ellen.

A hadvezetőségnek igen bölcs intézkedései folytán az egyes csapatok mozgalmairól nem szabad sem az egyes katonáknak, sem a hírlapoknak elárulni semmit, nehogy az ellenség meghiusíthassa terveiket, mint meghiusították volt az 1870-ik évi porosz-francia háború alkalmával a poroszok angol hírlapok alapján a franciák hadmozdulatait.

Gyakran heteken át semmi hirt sem hallunk a harctéren küzdő hozzánk tartozóinkról, sem ők az itthon maradt övéikről.

Néha kedvezőtlen hírek jönnek; sebesülésről, halálról kapunk hirt s később örömmel tudjuk meg a bizonyost, hogy a megsiratott jó egészségben küzd tovább.

Igy voltam én is, akinek egyik fiam szeptember 9-én ment el Székelyudvarhelyről, a második menet-zászlóalj legénységével.

A mint kiértek Galicziába, még értesíthetett, hogy átlépték már a magyar határt, de azután október vége feléig semmi hirt sem hallottam fé-

lőle. Azt sem tudhadtam, él-e még vagy már pihen valahol egy jeltelen közös sírban vagy talán a távoli Szibériában várja a szabadulást, mint orosz hadifogoly, mert egyik barátja ugyan azon ezredből egy szibériai városból írt haza, hogy több napi gyalog és 15 napi vasúton való utazás után, mint orosz fogoly várja a háboru végét, midőn talán kifogjuk cserélni és újból megláthatja a székes bérceket s azok között szülőit és testvéreit.

A 43-mal jelzett tábori posta számát tudtam s így többször írtam fiainak, panaszkodván, hogy nem kapok tőle tábori levelező-lapot, nem ad életjelt magáról.

Végre október végén és november elején több lapot kaptam tőle, amelyeken panaszkodik, hogy meg nem kapott hazáról semmi hírt, hasztalan írt haza már gyakrabban, minden héten 3—4 lapot is.

Egy október 20-ai keltezett lapján értesít, hogy már a második csillagot is fölvaratta, főhadnagy lett.

Október 24-ről írja, hogy „holnap egy csapat orosz fogollyal indulok Budapest felé, s talán egy napot Budapesten is tölthetek”. Október 25-ről 2 barátjától is kaptam értesítést, hogy egy heves csatában srápnal találta, a 12-ik tábori kórházba vitték s a mint szállítani lehet, hozzák Budapestre.

Ez alapon Budapest összes kórházait fölkerestük. Sehol sem lehetett ráakadni, míg a napokban egy november 10-ről keltezett levele érkezett, amelyből ha ide jegyzem a kötetkezőket, hadi titkot már nem árulok el, mert az esemény a múlté s megtudhatják mások is, hol jártak fiaink:

— „A mi utunk a háboruban következő volt: Kőrösmezőnél kimenne az országból, Stanislaunál kezdtek meg a dolgot. Onnan aztán Lemberg—Przemysl—Sanok—Rimanowon keresztül vonultunk egészen a magyar határig. Sárosmege határán egy Barwinek nevű faluban voltunk szept. 26-tól október 4-ig. Ekkor kezdtük meg a támadást az oroszok ellen s ugyanazon az uton nyomultunk előre a merre visszafelé jöttünk. Visszanyomtuk a Przemyslt ostromló oroszokat s felmentettük a várat. Innen október 11-én felvonultunk a sambori és stari-sambori harcvonalra s ott voltunk e hónap 4 ig.

Itt visszaszorítottuk ugyan az oroszokat, de minket visszahoztak és most visznek másfelé. Előbb úgy volt, hogy én Pestre mehetek, de aztán megváltoztatták s itt kellett maradnom.

Nagyon ráz a vonat s így nehezen tudok írni, de mégis folytatom, mert . . . on felakarom adni a postára

Szeptember 23. vagy 25-ről keltezett levelezőlap volt az utolsó, melyet tőled kaptam. Most megint hiába írnál, mert egyelőre úgy sem kapnám meg . . . Lehet, hogy más lesz a tábori posta számunk is, majd megírom.

Jól vagyok, nincs semmi bajom. . . Isten áldjon mindnyájatokat. Sokszor csókol szerető fiaidok **Sándor.**
1914 nov. 10.“

Ezen levél alapján látható, hogy még esetleges rossz hírek után is lehet reményünk s bizzunk az isteni gondviselésben.

Felelj róá!

Búsán zúgó dróton mikor jött a sürgöny
A nagy veszteségről, a leújtó gyászról, . . .
S gyászlobogó lengett csaknem minden házról, . . .

Vészjóslón, szomorun kongott a harangszó:
Fájóan, leverve
Szökött-e szemedbe bár egy igaz könnycsepp
S bosszútól remegve
Mindkét erős karod ökölbe szorult-e?

Mikor ősz királyunk elküldte a **kérdést**
Aljas szívű, álnok, királygyilkos fajnak,
— Tekintélyt szerezni a királyi kardnak —
Kitűzött időre vártad-e a választ
Izgalomtól égve,
Az órádat nézve számláltad a percet?
A békét remélve
S mégis harcra vágyva vártad a **hat** órát?

Mikor egy éles hang hirthozó fölénnyel
Belesikoltott a bizonytalan éjbe:
— „Eldölvé a kocka! . . . Háboru a képe!“
S a viresztő tömeg harcos táborra lön;
Buzgott-e szívedben,
Pezsgette erredben Árpád hősi vére
És fellekesedve
Mámorittasultan éltetted a harcot?

Mikor csendes éjbe dobzó adta hírdül
Legfelsőbb parancsát királynak, császárnak:
— „Minden hadköteles menjen katonának!“
S másnap láttad őket . . . harcra — hadba menni:

Égtél-e a vágvtól
Bucszni apádtól s velük elrohani
— Sírva anyádtól —
Székely elszántságot vinni harcmezőre!?

A mikor olvasol dicső, véres harcról
S önvéred győzelmén nők, gyermekek sírnak
Öröm könnyet ejtve; — ezrek hullnak sírba
És te itthon ülve, ölbetett kezekkel
Hősködve hirdeted,
Hogy a te nemzedet Szabácsot bevette,
S azt hiszed, szereted
S nagyképtűködéssel mented meg hazádat?

Ha nem tudtál sírni igaz, mély bánattal;
Hogyha erős karod nem szorult ökölbe,
Ha a bosszu ki van már szívedből ölve;
Hogyha lelked fásult
S ha szivedre ráhullt a rút, rideg közöny;
Ha félsz menni hadba,
Véres csatazajba: úgy átkozd meg élted,
Légy örökre halva,
Mert nem voltál soha, de sohasem **magyar!**

Székelyudvarhely, 1914. **Szabó Géza**

Egészen új VARRÓGÉP

(Singer féle karikabájós) olesó áron eladó.

Cim e lap kiadó-
hivatalában.

Ismerősei, jó barátai körében mindenki ajánlja a „Székelyország“-ot!

Krónika.

— A háboru története. —

November 18. Krakko körletéből előretörő csapataink tegnap a galicai határtól északra elfoglalták az oroszok első védelmi vonalát.

A Kutno mellett vívott csatában az orosz foglyok között van Korff, a varsói kerület kormányzója is vezérkarával együtt.

Csapataink Szerbiában Kolubaráig nyomultak elő. Valjevóban, ahová már egy magasabb parancsnokság is megérkezett, a nyugalmat és rendet gyorsan helyreállítottuk.

A törökök 100.000 főnyi sereget koncentráltak az egyiptomi határon. Perzsia megengedte, hogy a török csapatok területén átvonulhassanak és a kalifatus védelmére önkéntes csapatok alakuljanak

November 19. Lengyelországban Lodztól északra eső területeken újabb harcok fejlődnek, amelyekben döntés még nincsen.

Az oroszok ellen harcoló csoportjaink egyike tegnap 3000 oroszot ejtett foglyul. Ezekkel a nagy harcokkal szemben orosz erőknél a Kárpátok ellen való előnyomulása csak alárendelt jelentőségű.

A Kolubara folyó elpusztított átjáróinál több nagyobb ütközet volt. Saját erőink már a tulsó parton vannak.

November 16-án Szerbiában 1400 foglyot ejtettünk és sok hadianyagot zsákmányoltunk.

November 20. A Szerbiában elért sikerért a német sajtó a legnagyobb elismeréssel és dicsérettel ír hadseregünkről és vezéreinkről. Honvédeink a valjevói erős betonfedezékből kiverték a szerbeket. A szerb seregek visszavonulása menekülés.

Orosz-Lengyelországban a csata kedvezően alakul. Az eddigi jelentések szerint csapataink 7000 oroszot fogtak el, 19 géppuskát és több ágyut zsákmányoltak.

Dixmuidenben 2500 francia és angol belefut. Több száz franciát az indusok tévedésből agyonszurkáltak. Nieuport és Dixmuiden valószínűleg romhalmazz.

Francia jelentések szerint az oroszok helyzetét igen veszélyesnek tartják. Soldautól délre nagy csata folyik oly heveséggel, melyhez hasonló így szól a jelentés — még nem volt.

November 21. Przemysl előtt az oroszoknak azt a szándékát, hogy erősebb biztosító csapatokat hozzanak közelebb a vár déli arcvonalaához, nyomban visszautasítottuk. Az oroszok itt súlyos veszteségeket szenvedtek.

Szerbiában az egész arcvonalon részleges harcok folynak. A lazareváci erődített állás ellen támadásunk előnyösen halad. Tegnap 7 tisztet és 600 főnyi szerb legénységet fogtunk el.

A török sereg sikeresen halad angol területen a Szezi csatorna felé. Konstantinápolyi hivatalos jelentés szerint a Fekete-tengeri ütközetben résztvevő orosz flotta Szabasztopolba menekült.

November 22. A Censtochováól északkeletre folyó harcokban két orosz zászlóalj megadta magát.

A németek a Mlawán át és Plocknál visszavert oroszok üldözését folytatták. Lodznál a német támadások előbbre haladtak.

Bécsi diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Bülow herceget fogják a római nagyköveti állásra meghívni. Rövid idő alatt Bülow már Rómába megy.

November 23. Az oroszok ellen operáló déli szárnyunk elérte a Szremiawa terepszakaszt.

Csapataink eddig több, mint 15.000 oroszot ejtettek foglyul.

A németek Lengyelországban még harcolnak a győzelemért. Plocktól délre Lodz környékén és Censtochovánál a küzdelem még tart.

Az utóbbi két napon hirszerző különítményeink ismét 2440 szerbet fogtak el, a november 6-ika óta lefolyt harcokban foglyul ejtett szerbek száma ezzel összesen 13.000-re emelkedett.

Dunajectól nyugatra és a Kárpátokban is nagyobb harcok vannak folyamatban

November 24. A török seregek elérték a Szezi-csatornát és a Port-Szaidtól nem messze fekvő El-Kantaranál megverték az angolokat és a győzelem után itt is a csatornáiig nyomultak előre.

Pilicánál elfogtunk hétezer-negyszáz oroszot. Az általános hadi helyzet megkívánta, hogy egyes kárpáti szorosokat ideiglenesen kiürítsünk.

Lengyelországban Varsó irányából érkező új orosz haderő fellépése a döntést még késlelteti.

Censtochováól keletre és Krakkótól északkeletre a szövetséges csapatok folytatták támadásaikat.

Az „Audacious“ angol dreadnoughtot egy német tengeralattjáró naszád elsüllyesztette.

A legdrágább virágok.

A csatatéren kis virág nyílt,
Mosolygó, illatos kis virág;
Reátpostak, eltiporták
Egymásra rontó katonák.

Sajnáltam azt a kis virágot,
Az egymagában elveszött, —
De megsírtam áhitattal
A vérvirágos szent mezőt...

(Budapest.) **Földes Zoltán.**

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1914. év nov. 13 án kiadott 56-os számú veszteségi kimutatásában levő 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora. (1. folyt)

Bartha Andor, póttartalékos 8. sz. Udvarhelyvm., Sz.-Udvarhely, 1890. megsebesült. — Barta Dániel, címzetes szakaszvezető 14. sz. Udvarhelyvm., Olasztelek, 1890. megsebesült. — Barta Péter, szakaszvezető 8. sz. Udvarhelyvm., Székelyderzs, 1889. megsebesült. — Barta Domokos, tizedes, 6. sz. Udvarhelyvm., Olasztelek, 1888. megsebesült. — Bartha Imre, szakaszvezető 9. sz. Udvarhelyvm., Homoródszentpál, 1888. meghalt. — Bartha Lázár, gyalogos 10. sz. megsebesült. — Bartha Mihály, század-dobos, 2. sz. Udvarhelyvm., Sz.-Derzs, 1891. megsebesült. — Bartos Ferenc, őrzető 6. sz. Udvarhelyvm., Décsfalva, 1889. meghalt. — Bencze Lajos, gyalogos, 9. sz. megsebesült. — Benedek Balázs, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Gy.-Szt.-Miklós, 1884. megsebesült. — Benkő János, gyalogos, 9. sz. megsebesült. — Benkő Lajos, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Gy.-Alfalu, 1892. megsebesült. — Benkő Mózes, gyalogos, 1. sz. Udvarhelyvm., Bördöcz, 1886. megsebesült. — Bérés Mózes, őrzető 13. sz. Udvarhelyvm., Sz.-Keresztur, 1887. megsebesült. — Bernát Sándor, gyalogos, 1. sz. Csikvm., Tekerőpatak, 1890. megsebesült. — Bernát Mihály, gyalogos 9. sz. megsebesült. — Bersa Ferenc, őrzető 16. sz. megsebesült. — Bersan Todor, gyalogos 14. sz. megsebesült. — Bersán Gábor, gyalogos 3. sz. Csikvm., Gyimesbükk, 1889. meghalt. — Bersány Demeter, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Gyimesbükk, 1885. megsebesült. — Bicsak Alajos, gyalogos 11. sz. Csikvm., Gy.-Alfalu, 1892. megsebesült. — Biró Elek, gyalogos, 7. sz. Csikvm., Csikmadaras, 1892. megsebesült. — Biró András, őrzető, 14. sz. Csikvm., Cs.-Szt. Domokos, 1889. megsebesült. — Biró Balázs, gyalogos 10. sz. megsebesült. — Biró Ignác, gyalogos, címzetes őrzető, 14. sz. Csikvm., Tekerőpatak, 1887. megsebesült. — Birta Dénes, tizedes, 5. sz. Csikvm., Csikdelne, 1890. meghalt. — Birta József, gyalogos, 9. sz. Csikvm., Cs.-Szt.-Márton, 1885. megsebesült. — Birtalan Mihály, póttartalékos, 9. sz. megsebesült. — Bocskor Benjamin, gyalogos, 1. sz. Csikvm., Cs.-Delne, 1892. megsebesült. — Bodja Vasilius, gyalogos, 6. sz. Tordaaranyos, K.-Temes, 1884. meghalt. — Bodó Dénes, gyalogos, 10. sz. Udvarhelyvm., Szt.-Erzsébet, megsebesült. — Bodó József, gyalogos, 9. sz. megsebesült. — Bodó József, gyalogos, 1. sz. Csikvármegye, Nagykászon, 1889. megsebesült. — Bodó István, gyalogos, 16. sz. Udvarhelyvm., Sz.-Szt.-Király, 1889. meghalt. — Bodor Antal, gyalogos, címzetes őrzető, 7. sz. Csikvm.,

Cs.-Dánfalva 1891. megsebesült. — Bodrogi András, egyéves önkéntes címzetes őrzető 6. sz. Udvarhelyvm., Székelyudvarhely, 1893. meghalt. — Boerin János, gyalogos, 8. sz. N.-küküllő, Mártonfalva, 1885. megsebesült. — Bőjte János, gyalogos, címzetes őrzető, 4. sz. Csikvm., Csikszenttamás, 1836. megsebesült. — Bokor Ferenc, gyalogos, 13. sz. megsebesült. — Bokor János, tizedes, 3. sz. gépfegyverosztály, Udvarhelyvm., Sz.-Keresztur, 1889. megsebesült. — Bokor Mihály, gyalogos, 9. sz. Udvarhelyvm., Alsóboldogfalva, 1885. megsebesült. — Borbély István, gyalogos, 11. sz. Csikvm., Gy.-Szent.-Miklós, 1886. megsebesült. — Borkai István, gyalogos, 6. sz. Csikvm., Kilyénfalva, 1887. meghalt. — Bors Jenő, gyalogos, 6. sz. Csikvm., Cs.-Szt. Király, 1892. megsebesült. — Borsos István, gyalogos, 11. sz. Udvarhelyvm., Nagysolymos, 1884. megsebesült. — Borza Lőrinc, gyalogos, 1. sz. Hunyad, Algyógy, 188. megsebesült. — Bota György, gyalogos, 7. sz. Csikvm., Gyergyótölgyes, 1887. meghalt. — Both Lajos, gyalogos, 4. sz. Udvarhelyvm., 1893. megsebesült. — Botta György, gyalogos, címzetes őrzető, 1. sz. Csikvm., Tekerőpatak, 1889. megsebesült. — Buksa Kálmán, gyalogos 11. sz. Udvarhelyvm., Sz.-Keresztur, 1891. megsebesült. — Blúdea János, törzsőrmester, 12. sz. Hunyad, Kudsin, 1885. megsebesült. — Buzogány József, tizedes, címzetes szakaszvezető, 4. sz. Udvarhelyvm., Ujszékely, 1888. meghalt. — Csakas István, gyalogos, 16. sz. megsebesült. — Csáki János, gyalogos, 16. sz. Csikvm., Cs. Dánfalva, 1887. megsebesült. — Csata Kálmán, tizedes 3. sz. Csikvm., Gyergyócsomafalva, 1887. meghalt. — Csata Lajos, tizedes, 9. sz. Csikvm., Gyergyócsomafalva, 1886. meghalt. — Csató Mihály, tizedes, 3. sz. Csikvm., Csikcsatószeg, 1890. megsebesült. — Cseke Mózes, szakaszvezető, 11. sz. Udvarhelyvm., Gyepes, 1887. megsebesült. — Csendő Ferenc, gyalogos, 11. sz. megsebesült. — Csercse Miklós, gyalogos, 9. sz. Csikvm., Gyergyószentmiklós, 1892. megsebesült. — Csergő Lajos, tizedes, 10. sz. Udvarhelyvm., Méréfalva, 1891. megsebesült. — Csibi Ferenc, tizedes, 6. sz. Csikvm., Gyergyó-Holló, 1891. megsebesült. — Csiki András, őrzető, 7. sz. Udvarhelyvm., Korond, 1891. megsebesült. — Csiki Árpád, őrzető, 11. sz. Udvarhelyvm., Méréfalva, 1894. megsebesült. — Csiki Dénes, gyalogos, 14. sz. Udvarhelyvm., Fiátfalva, 1891. meghalt. — Csiki Joachim, gyalogos, 2. sz. Csikvm., Ditró, 1885. megsebesült. — Csiki József, tizedes, 2. sz. Csikvm., Gyergyócsomafalva, 1889. meghalt. — Csillag János, gyalogos, 5. sz. Csikvm., Gyimes-özéplak, 1892. megsebesült. — Csirják Márton, póttartalékos, 5. sz. Csikvm., Gy.-Csomafalva, 1889. megsebesült. — Csizsér Dénes, gyalogos, 9. sz. Csikvm., K-

Feltiz, 1891. megsebesült. — Csoy Péter, gyalogos, 9. sz. Udvarhelyvm. Magyar-Hermán, 18-2 meghalt. — Csokán Péter, tizedes, 16. sz. Csikvm., Gyimesbükk, 1886. megsebesült. — Csonka János, gyalogos, 7. sz. Csikvm., Gy.-Békás, 1882. megsebesült. — Csonka Radó, gyalogos 3. sz. megsebesült. — Csubuka János, gyalogos, 10. sz. Csikvm., Gy.-Várhegy, 1884. megsebesült. — Csubuka János, gyalogos, 2. sz. Csikvm., Gy.-Várhegy, 1884. megsebesült. — Csubuka Péter, század-kürtös, címzetes őrzető, 3. sz. Csikvm., Gy.-Várhegy, 1887. megsebesült. — Csucsi Simon, gyalogos, 7. sz. Torda Aranyosvm., F.-Szent.-György, 1886. megsebesült. — Csukán János, tizedes, 4. sz. Csikvm., 1892. megsebesült. — Czepelusz Péter, gyalogos, 9. sz. Gyergyó-Vaslab, 1892. meghalt. — Czepes Ábrahám, gyalogos, 7. sz. Csikvm., Gyergyó-Békás, 1883. megsebesült. — Czepes János, gyalogos, 5. sz. Csikvm., Gyergyó-Békás, 1883. megsebesült. — Czerják Lajos, gyalogos, 11. sz. Udvarhelyvm., Sükö, 1892. megsebesült. — Czifra Gábor, gyalogos, 3. sz. Csikvm., Gyergyó-Békás, 1889. megsebesült. — Czifra János, gyalogos, 6. sz. Udvarhelyvm., Etéd, 1892. megsebesült. — Dancza György, póttartalékos, 5. sz. Alsó-Fehérvm., Felényed, 1886. megsebesült.

(Folytatjuk.)

A kamara közgyűlése.

Marosvásárhely, nov. 26.

A székely kereskedelmi és iparkamara közgyűlésén, melyen *Bürger* Albert elnökletével, a helyi és kerületi tagok nagy számmal vettek részt, az ipar és kereskedelem érdekeiből különösen fontos ügyek kerültek tárgyalásra.

Kiemelendő eseménye volt a kamara legutóbbi tevékenységének *évi jelentésének* közreadása, melyet a közgyűlés kiváltként elismeréssel méltatott; méltánylását szerzője: *Dr Rácz Lajos* h. titkár iránt külön is kifejezte.

Sz. Szakáts Péter titkár ismertette a kamara közreműködését a hadsereg és a honvédség közszállításánál. A kamara egyrészt minél nagyobb mérvben törekedett a kerületbeli ipar számára biztosítani a megrendeléseket. Másrészt állandó informálással segítette elő ugy a katonai hatóságok működését, mint az érdeklődő ipari-kereskedelmi körök tájékozását.

Közben járt a kamara a nagyüzemeknél, hogy erejüket megfeszítve is törekedjenek rendes üzemetek fentartani, nehogy a munkanélküliség fokozódjon és egyébként is káros zavarok állhassanak be.

Bejelentette, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyta a kamara 1913. évi zárszámadását.

Ezután egyhangulag elfogadta a közgyűlés a kamara 1915. évi költségvetését, melyben a kamara ugyanolyan mérvű illetékkulcsot állapított meg, mint a kolozsvári kamaráé.

Dr Rácz Lajos h. titkár ismertette a kamara több fontos akcióját, a háborús helyzettel kapcsolatban.

Igy akciót folytatott a kamara a nemzeti hadikölcsön jegyzése érdekében, a moratoriumi-rendelet több vonatkozásban; felterjesztésben kérte a gabona és lisztárak maximálását; felszólalt a lisztkeverési rendelet egyes részeiben sürgősen szükséges módosításért. Kérelmezte a kamara, hogy a hadi kölcsönpénztár vidéki szervezésénél Marosvásárhelyről gondoskodás történjék. Közbenjárt a kamara a szén, koks, fa, gabona, liszt stb. nélkülözhetetlen vasúti szállításainak biztosításáért. Vasúti díjszabási könnyítéseket kért a forgalmi fennakadások miatt károsultaknak. A vámhitelezés visszaállítását kívánta. Behatóan tájékoztatta a kamara a külföldön érdekelt kerületbeli cégeket. Az állástalan magántisztviselők sorsán segítő mozgalmat támogatta. A polgári törvénykezési eljárás életbe léptetésének elhalasztásáért felterjesztést intézett a kormányhoz. A külföldi valuta emelkedése által okozott káraink elhárításáért az illetékes tényezőket cselekvésre bírni törekedett.

A kamara ez akciót a közgyűlés egyhangú helyesléssel méltányolta.

Nem fizettek a bankok a nemzeti kölcsönre.

Itt is, ott is felhangzott a panasz, hogy egyes vidéki takarékpénztárak a nemzeti kölcsönre tett jegyzéseket mellőzték s azok kifizetését megtagadták.

Erről tanuskodik a következő levél is:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A Maros Torda vármegyei általános tanítótestület f. hó 19-én tartott választmányi ülésén a folyó ügyek elintézése után, érdemes elnökének *Máthé József* barátunknak indítványára, internátusi alapunkból 10 000 korona hadi kölcsönt szavazott meg. A fennmaradó vagyon, ami még 5-10 ezer koronát tesz ki, nem volt jegyezhető, mert az illető bankok nem utalták ki a betétet. No, hát ehhez nem kell kommentár! Tudni fogjuk kötelességünket. Hátározatunk könnyekig lepte meg a mi jó öreg tanfelügyelőnket: *Deák Lajos* urat, ki hálásan köszönte meg ezen dicső ténny.

P. Szentmártoni Bálint.

Vajjon ha a bankok vezetőit is áthatotta volna az igaz hazafiság érzete úgy, mint a közönség nagy részét, hány milliárdra ment volna a hadi kölcsön jegyzése?!...

Erről érdemes volna elmélkedni fönt és lent.

Előterjesztette Dr. Rácz Lajos h. titkár a kamaránál esetenként szervezendő választott bíróságok szervezeti és ügyviteli szabályzatait, melyeket a közgyűlés egészségben változtatlanul helyesléssel elfogadott és kormányhatósági jóváhagyás elé terjeszt.

Több vasut-ügyi akcióról tett jelentés után még véleményeket állapított meg a kamara a kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter felhívására, törvényhatóságok szabályrendelet módosítása tárgyában és iparjogi ügyekben.

HIREK.

— **Ember János** pécsi kir. tanfelügyelő nagyfontosságú könyvet ad ki a ma legaktuálisabb kérdérről: „Hogyan táplálkozunk?” A mű előfizetési ára 2 K, mely a kiadó címére: Pécs, Szepesy-u. 1. sz. alá küldendő. Az értékes könyvre felhívjuk a közönség figyelmét, miután ezzel megoldja a legjobb és legolcsóbb táplálkozás kérdését.

— **„Nemtudomka”.** A következő sorokat vettük és szóról-szóra közöljük: A városban már napokkal azelőtt érdeklődéssel susogták: a Böske föl fog lépni. Itt is, ott is föl-fölhangzott a neve. Szombat nov. 21. A színlapon vastag betűkkel a közkedvelt operette cím: „Nemtudomka”. A címszereplő neve, mint vendégszínházosoknál szokás, szintén vastagabb betűkkel nyomtatva: **Mátray B. Böske.** Amit susogtak: igaz. A Böske föl fog lépni. Szombat este: Nem hiába susogták a nevét. A terem zsufolásig tömve a legelőkelőbb közönséggel. A függöny felgördül, a katona zene harsog. Érdekes jelenetek egész sora. Egyszerre csak megjelenik a kis Nemtudomka. Olyan bájos, mint az a virágszál, amit a kezében tart; környezete a füledt levegőjü modern kávéház, — ő maga, mint egy álomkép. A közönség bizonyos varázsa alatt áll a gyönyörűségnek. Tomboló tapsvihár. A színművésznek sok mindenben zseniálisnak kell lennie, hogy a közönség szívéhez férközzék. Zseniálisnak kell lennie elsősorban a föllépésében. A föllépés zseniálisát dicsérő tapsvihár mintha még most is tombolna... Kezdőknél az első föllépésnél elmaradhatatlan a lámpaláz. Itt ennek semmi nyoma. Épen mintha kedves virágaival játszadoznék otthon, a lankás kertben a Böske. Épen mintha a színpad deszkáin töltötte volna az életét. Otthon van a deszkán, otthon érzi magát. És nini még mosolyog! Bizonyosan valamelyik kedves ismerőse... Nem! nem!... az benne volt a szerepben, akkor mosolyogni kellett ugy-e Böske?, — mert az a mosolygás olyan szép volt, mint mikor a fényes aranyzállal áttörök a selymet... A karmester int, a zene lágy ritmusába belesendül a Nemtudomka

hangja. Az organum hibátlan. Az ált szférája elsőrendű. A magas regiszterek még fejlettek, ott fent néha még van egy kis erőtlenség. (Nincs mit csodálkozni, hiszen a Böske még bo' dog gyermek!) Aztán elvégre is ki nézte a háttér vásznán a Nemtudomka árnyékát? Ez a kis árny is olyan jelentéktelen volt; a nap is néha elbuvik a felhők mögé, hogy később annál erőteljesebben mosolyogjon, éltesen és világítson! Sorra jönnek a többi kedves képek. A Nemtudomka mindvégig bájos, azokat a szép koszorukat és csokrokat igazán megérdemli, amiket aratott az első babérokul... E sorok írója a nézőtérben egyik elsőrangú wieni színház kiváló művészeivel nézte végig a „Nemtudomkát”. A művész véleménye ugyanaz volt, mint e sorok írójéé. Mély előrelátással, mesés haladást ígért Mátray B. Böske nek...

... A kigyuló fény a távolból kezdetben csak egy csillagfénynek látszik. Az éjszaka vándora elbűvölten áll meg előtte, mikor hozzá elközeledett; azt hitte gyöngye mécsvilág volt ami csalogatta előbbre, mind előbbre s most be kell hunynia a szemét a vakító ivlámpák pazar tömkelegének szemkáprázató mesevilágában...

Bátran, félelem nélkül és boldogító hittel előre a ragyogás világa felé!...

Szikulusz.

— **A liszt** előállítását nem foglalkozó kereskedők a raktáron levő régi lisztfajtákat újabb átmeneti határidőig elárúsíthatják.

— **Az Eternit-Művek** Hatschek cég (Budapesten és Vöcklabiuckban) a hadi hitelre egy millió koronát jegyzett, még pedig 600.000 koronát az osztrák és 400.000 koronát a magyar hadi hitelre.

— **Nagyszerűnek bizonyult** a Remus-Elektro Hadsereg-lámpa — mely folszerelhető fegyverre, kardra és mindenre s fénye oly erős, hogy az ellenfél arcára való világítás az illető látóképességét elveszi — a litani erdei harcnál mult hó 31-én, e hó 8-án és 11-én, ahol a csapatok tévedésből egymást támadták meg sötétben. Szükség esetén színes fényre is szabályozható. Az ára 6 M. 50 Pfg, nagyobb 12 márka bérmentve és ingyen csomagolással. Ahol helyben nem kapható, az érdeklődők forduljanak egyenesen a gyártóhoz: **Remus, Halle a. S.**

— **Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely város képviselőtestülete holnap (hétfőn) d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a városi major felszerelésének és személyzetének részben való beállításáról, valamint Schubert János és Darnóczy József kéréseiről határoznak.

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató int. Székelyudvarhely.

A kolerá ellen

kipróbált és számtalan esetben feltétlenül bevált gyógyítási módszert tartalmaz a néh. Derzsi József pap-tanár

ÉLET KÖNYVE,

mint állandó házi-orvos című, gyakorlati tapasztalatok alapján írt műve, amelyet az egész országban sikeresen használt immár évtizedek óta a szenvedő emberiség.

E módszerrel az az eddig gyógyíthatatlan betegségek is háziilag feltétlenül és ingyenesen gyógyíthatók.

Mindenki szeresse be!

Idő előtt — nem muszáj meghalni!

Kapható Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. Az ára csekély 3 korona, melyet ha beküld, a könyvet bérmentesen kapja.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnöki sajtóosztály hiteles közlései a „Székelyország” számára.

900 szerb fogoly.

Budapest, érk. nov. 29.

A déli hadszíntérről hivatalosan közlik e hó 28-ról, hogy tegnap is csaknem az összes arcvonalakon folyt a harc. Több fontos elsáncolt hadállást rohammal bevettünk.

Mintegy **900 szerbet elfogtunk és 3 ágyut zsákmányoltunk.**

A szerb sajtóiroda által egy osztrák-magyar hadoszlop felett Rogacicánál aratott győzelemről terjesztett hír tegnap oda módosult, hogy e hadoszlopunk Uzicébe vonult be.

A zsákmányolt tréner elfogása alkalmával **foglyul ejtettük Putnik vajda 16 éves unokáját is.**

Tekintetbe véve ifju korát és a szerb hadvezérhez való rokonságát, intézkedés történt, hogy különösen figyelmes bánásmódban részesüljön

Az északi harctérről.

Budapest, érk. nov. 29.

Az északkeleti hadszíntérről nov. 28-án érkezett hivatalos jelentés szerint a helyzet ott nem változott.

Oroszlengyelországban tegnap is általában nyugodtan telt el. Az oroszoknak egyes gyengébb támadásait visszavertük.

A Kárpátokban még folynak a harcok. Höfer.

A nagy főhadiszállásról.

Berlin, érk. nov. 29.

A nagy főhadiszállásról e hó 28-ról jelentik, hogy a nyugati harctéren a helyzet nem változott.

Argonnei erdőségben a franciák előtöréseit visszavertük. Apramontól északnyugatra fekvő erdőben és a Vogézekben a franciáktól — heves védekezésünk ellenére is — elhódítottunk néhány lövész árkot.

Keletporoszországban csak jelentéktelen harcok folytak.

Löwincznál csapataink újra támadtak.

Noworodamsktól nyugatra az oroszok erős támadását visszavertük.

Déllengyelországban egyébiránt minden változatlan. (M. e. s. o.)

Használjunk hadisegély postabélyegeket!